

မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်

ဩပမ္မဝဂ်

ဝဓိကသုတ္တန်

မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် အရှင်ကုမာရကဿပသည် အန္ဓဝန်တော၌နေ၏။ ထိုအခါ အမျိုးအမည် မထင်ရှားသော နတ်ဗြဟ္မာတဦးသည် ညသန်းခေါင်ယံ၌ အရောင်အဝါတို့ဖြင့် တစ်တောလုံးထွန်းလင်းတောက်ပကာ အရှင်ကုမာရကဿပထံသို့ ချဉ်းကပ်လျှက် ဤသို့လျှောက်ထားလေ၏။

“ရဟန်း ရဟန်း ... ဤတောင်ပို့သည် ည၌ အခိုးလွှတ်၏။ နေ့၌ တောက်ပ၏။ ဆရာပုဏ္ဏားက တပည့်ပညာရှိကို ‘ပညာရှိ ... ဓားလက်နက်ကို ယူ၍တူးလော့’ဟု ပြောဆို၏။ ပညာရှိသည် ဓားကိုယူ၍တူးသော် တံခါးကျင်(မင်းတုပ်)ကို တွေ့မြင်သဖြင့် ‘အရှင် ... တံခါးကျင်(မင်းတုပ်)ပါတည်း’ ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ‘ပညာရှိ ... တံခါးကျင်(မင်းတုပ်)ကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားဖြင့် အဆင့်ဆင့် တူးလော့’ဟု ပြောဆို၏။ ထိုသို့ ဆက်တူးသော် ဖားကို တွေ့မြင်သဖြင့် ‘အရှင် ... ဖားပါတည်း’ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ‘ပညာရှိ ... ဖားကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားဖြင့် အဆင့်ဆင့် တူးဦးလော့’ဟု ပြောဆို၏။

အဆင့်ဆင့်တူးသော် လမ်းနှစ်ခွကို တွေ့မြင်သဖြင့် ‘အရှင် ... လမ်းနှစ်ခွပါတည်း’ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ‘ပညာရှိ ... လမ်းနှစ်ခွကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားဖြင့် အဆင့်ဆင့် တူးဦးလော့’ဟု ပြောဆို၏။ အဆင့်ဆင့်ဆက်၍ တူးသော် ဆပ်ပြာ ရေစစ်ကို တွေ့မြင်သဖြင့် ‘အရှင် ... ဆပ်ပြာ ရေစစ်ပါတည်း’ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ‘ပညာရှိ ... ဆပ်ပြာ ရေစစ်ကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားဖြင့် အဆင့်ဆင့် တူးဦးလော့’ဟု ပြောဆို၏။ ဆက်၍တူးသော် လိပ်ကို တွေ့မြင်သဖြင့် ‘အရှင် ... လိပ်ပါတည်း’ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ‘ပညာရှိ ... လိပ်ကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားဖြင့် အဆင့်ဆင့် တူးဦးလော့’ဟု ပြောဆို၏။ ဆက်၍တူးသော် သန်လျက်နှင့် စဉ်းတီးတုံးကို တွေ့မြင်သဖြင့် ‘အရှင် ... သန်လျက်နှင့် စဉ်းတီးတုံးပါတည်း’ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ‘ပညာရှိ ... သန်လျက်နှင့် စဉ်းတီးတုံးကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားဖြင့် အဆင့်ဆင့် တူးဦးလော့’ ဟု ပြောဆို၏။ ဆက်၍တူးသော် သားတစ်ကို တွေ့မြင်သဖြင့် ‘အရှင် ... သားတစ်ပါတည်း’ ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ‘ပညာရှိ ... သားတစ်ကို ဖယ်ပစ်လော့၊ ဓားဖြင့် အဆင့်ဆင့် တူးဦးလော့’ ဟု ပြောဆို၏။ ဆက်၍တူးသော် နဂါးကို တွေ့မြင်သဖြင့် ‘အရှင် ... နဂါးပါတည်း’ ဟု ပြောဆို၏။ ပုဏ္ဏားက ‘နဂါးသည် တည်ရှိပါစေ၊ နဂါးကို မထိခိုက်လင့်၊ နဂါး အား ရှိခိုးခြင်းကို ပြုလော့’ဟု ပြောဆို၏။”

ရဟန်း ... သင်သည် ဤပြဿနာတို့ကို မြတ်စွာဘုရားထံချဉ်းကပ်၍ မေးလော့၊ မြတ်စွာဘုရားဖြေတော်မူသည့်အတိုင်း မှတ်သားလော့။ မြတ်စွာဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝက၊ ငါ့အထံမှ ကြားနာဖူးသူမှတစ်ပါး ဤပြဿနာ၏အဖြေမှန်ကို ဖြေဆိုနိုင်သူကို ဩကာသလောကနှင့် သတ္တလောက၌ ငါမမြင်တွေ့ဟု လျှောက်ထားကာ ထိုအရပ်၌ပင် ကွယ်ပျောက်လေ၏။

ဝဇ္ဇိကတရားတော်ဆောင်ပုဒ်

**မီးနိုးညခါ၊ နေ့မှာ မီးပျို၊ တောင်ပို့မြင်လတ်၊ ဆရာမြတ်က၊ တပည့်လှအား၊
ပေါက်တူးသွားဖြင့်၊ ခွဲခြားစေရာ၊ ပေါ်လာ မင်းတုတ်၊ ဖားပြုတ်တွေ့ရ၊ လမ်းနှစ်ခွမှာ၊**

ဆပ်ပြာ ရေစစ်၊ လိပ်ညစ် တလီ၊ ဓား၊ စဉ်းတီးနှင့်၊ တွေ့ပြီ အသား၊ နတ်နဂါး၊
ဆယ့်ငါးဂှက်စာ အစဉ်တည်း။ (မဟာစည်ဆရာတော်)

အရှင်ကုမာရကဿပ၏ ရှေးအတိတ်အကြောင်း

အရှင်ကုမာရကဿပ အလောင်းအလျာသည် ပဒုမုတ္တရဘုရားရှင်လက်ထက်တော်အခါ ဟံသာဝတီမင်းနေပြည်ဝယ် အမျိုးကောင်းအိမ်၌ ဖြစ်ခဲ့၍ မြတ်စွာဘုရား၏တရား ဒေသနာကို နာယူစဉ် တစ်နေ့သောအခါ ရဟန်းတစ်ပါးကို ဆန်းကြယ်စွာ တရားစကား ပြောတတ်သော ရဟန်းတို့တွင် အသာဆုံး အမြတ်ဆုံးအရာ ဧတဒဂ် ပေးသည်ကို မြင်၏။ ထိုအခါ အားကျစိတ်များဖြစ်ပေါ်လာကာ အဓိကာရကောင်းမှု ကုသိုလ်ကို ပြုပြီးလျှင် “နောင်ပွင့်တော်မူမည့် ဘုရားရှင်လက်ထက်တွင် ထိုရဟန်းကဲ့သို့ ဧတဒဂ်ဘွဲ့ ရပါရစေ”ဟု ဆုတောင်းခဲ့သည်။ ထိုဆုတောင်းအတိုင်းပြည့်စုံမည်ကို မြင်တော်မူ၍ ဂေါတမဘုရားရှင် လက်ထက်တွင် ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ်တရားစကားပြောကောင်းသည့်အရာတွင် ဧတဒဂ် ပေးခြင်းခံရမည်ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူခဲ့လေ၏။

ထိုအမျိုးကောင်းသားသည် အသက်ထက်ဆုံး ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြု၍ နတ်ပြည် လူ့ပြည်တို့၌ ကျင်လည်လျက် ကဿပဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော် သာသနာ ဆုတ်ယုတ်လာသောအခါဝယ် အမျိုးကောင်းသားဖြစ်ကာ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းပြု လေ၏။ ထိုရဟန်းနှင့်အတူတကွ အခြားရဟန်းတော်တို့သည် သာသနာတော်၌ မရိသေမှု ပြုကြသည့် အခြားသူများကို မြင်တွေ့ကြရလေလျှင် “ငါတို့သည် ဤမြို့ရွာတွင်း၌နေ၍ အဘယ်သာသနာမှု ပြုနိုင်ကုန်အံ့နည်း၊ တနေရာရာ၌သွားရောက်ကြကာ ရဟန်းတရား ပွားများကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြ၍ သံသရာဝဋ် ဒုက္ခဆုံးအောင် ပြုကြကုန်စို့” သံဝေဂ ဖြစ်ကာ လှေခါးဖြင့် တောင်ထိပ်ပေါ်သို့ တက်၍ “မိမိ၏စိတ်အစွမ်းကို သိသူတို့သည် လှေကားကို တွန်းချလိုက်ကြကုန်လော့၊ အသက်၌ တွယ်တာကုန်သောသူတို့သည် ပြန်၍ ဆင်းကြကုန်လော့”ဟု ပြောဆို၍ အားလုံးညီညာစွာ လှေကားကို တွန်းချလျှက် အသက်

ကို စွန့်ပြီး တရားအားထုတ်ကြ၏။ အကြီးဆုံးရဟန်းသည် ၃-ရက်မြောက်နေ့၌ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာ၍ တန်ခိုးဖြင့် မြောက်ကျွန်းမှ ဆွမ်းကို ယူဆောင်ပြီး ကျန်သောအဖော်ရဟန်းများအား ပေးလှူသော်လည်း မူလက ထိုသို့ကတိကဝတ် မရှိသောကြောင့် မစားဘဲ “အရှင်ဘုရားသည် မိမိ၏ရှေးကောင်းမှု အကြောင်းကြောင့် လောကုတ္တရာတရားကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ရတော်မူခဲ့ပြီ။ တပည့်တော်တို့သည်လည်း စွမ်းနိုင်ကြပါမူ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခအဆုံးကို ပြုနိုင်ကြပါလိမ့်မည်”ဟု လျှောက်ထားလျက် ဆက်လက် အားထုတ်ကြကုန်၏။ ဒုတိယ အကြီးဆုံးရဟန်းသည် စတုတ္ထမြောက်နေ့၌ အနာဂါမ်တည်၍ ရှေးမထေရ် နည်းတူပင် မြောက်ကျွန်းမှ ဆွမ်းကို ယူဆောင် ပေးလှူသော်လည်း လက်မခံကြသဖြင့် အလိုရှိရာ အရပ်သို့ ကြွသွားကာ ထိုဘဝမှ ကွယ်လွန်သောအခါ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ဖြစ်၏။ ကျန်သုံးပါးမှာ ထိုဘဝ၌ တရားထူး မရကြပေ။ ထိုဘဝမှ စုတေကြလေသော် ဗုဒ္ဓန္တရ အသင်္ချေယျ တကပ်ပတ်လုံး နတ်ပြည် လူ့ပြည်တို့၌ ကျင်လည်ကျက်စားကြ၍ ဂေါတမဘုရားရှင် ပွင့်ထွန်းတော်မူလာသော ကာလဝယ် ထိုထိုအမျိုးတို့၌ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ တယောက်သည် ဂန္ဓာရတိုင်း တက္ကသိုလ်ပြည်၌ မင်းနန်းတော်ဝယ် ပုတ္တုသာတိမင်းဖြစ်လာ၍ အခြားတယောက်သည် ဗာဟိယတိုင်းဝယ် သူကြွယ်အိမ်၌ ဗာဟိယ ဖြစ်လာ၏။ အရှင် ကုမာရကဿပ အလောင်း အလျာကား ရာဇဂြိုဟ်ပြည် တယောက်သော သူဌေးသမီး၏ ဝမ်း၌ ဖြစ်ပွားလာလေ၏။ ထိုသုံးဦးတို့ သည် နောင်အခါ၌ကား ဤသာသနာတော်၌ ထင်ရှားသော ပုတ္တုသာတိ မင်းကြီး၊ ဗာဟိယမထေရ် နှင့် အရှင်ကုမာရကဿပ တို့ဖြစ်လာကြသည်။ (ဤကား မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာတွင် လာရှိသည့်အတိုင်းတည်း။)

ဥဒါနအဋ္ဌကထာ၌ကား ရဟန်းတော်(၇)ပါး ဟုဆို၏။ တယောက်ကား ပဗ္ဗတေယျတိုင်း (တနည်း) မဇ္ဈန္ဒိကတိုင်းဝယ် ပရိဗိုဇ်မဝမ်း၌ သဘိယပရိဗိုဇ်ဖြစ်လာ၍ အခြားတယောက် ကား မလ္လာတိုင်း အနုပီယမြို့ဝယ် မလ္လာမင်းတဦး၏နန်းအိမ်၌ ဒဗ္ဗမထေရ် အလောင်း အလျာအဖြစ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေလာ၏။ ဤကားမူကွဲတည်း။

ဤအတိတ်ကြောင်းအရာ၌ တရားအားထုတ်သူတို့အတွက် သေခြင်းတရားကို နီးနီး ကပ်ကပ်ထားပြီး ဆင်ခြင်ခြင်းသည် အလွန်ကျေးဇူးများကြောင်း သိသာလှပေသည်။
ထို့ကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားက -

“အဇ္ဇေဝ ကိစ္စ မာတပုံ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။

န ဟိ နော သင်္ဂီရံ တေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာ။”ဟူ၍ ဟောထားခဲ့ပေသည်။

“အဇ္ဇေဝ ကိစ္စ မာတပုံ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ၊ ဘဒ္ဒေကရတ်၊ ရှင်တော်မြတ်တို့၊ ဤလူကိုယ်၌၊ ကုသိုလ်အစုတ်၊ အားထုတ်အပ်စွ၊ ဝီရိယကို၊ ကြံရအောက်မေ့၊ ချိန်မရွှေ့ဘဲ၊ ယနေ့ပင်သာ၊ ပြုအပ်စွာ၏၊ သေခါသေချိန်၊ ပြက္ခဒိန်ဝေဖန်၊ နက်ဖြန်သဘက်၊ သေမည့်ရက်ကို၊ ချိန်းချက်မရှိ၊ ဘယ်သူသိလိမ့်။” (မာန်လည်ဆရာတော်)

မြတ်စွာဘုရားသည် သေခြင်းတရားကို နီးနီးကပ်ကပ် နှလုံးသွင်းစေလိုသည်မှာ အလွန် ထင်ရှား၏။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းပရိသတ်ကို မရဏဿတိကို ပွားများ ကြသလားဟူ၍ မေးမြန်းသော် ရဟန်း(၆)ပါးက သူတို့ပွားများနေပုံကို လျှောက်ထားကြ ပါတယ်။ ပထမရဟန်းက တနေ့နှင့်တညလောက်အတွင်း မသေသေးဘဲ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ တရားကို အားထုတ်ရလျှင် ကောင်းမည်ဟု နှလုံးသွင်းကြောင်း လျှောက်ထား ၏။ ဒုတိယရဟန်းက တနေ့အတွင်း မသေသေးဘဲ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ တရားကို အားထုတ်ရလျှင် ကောင်းမည်ဟု နှလုံးသွင်းကြောင်း လျှောက်ထား၏။ တတိယရဟန်းက ဆွမ်းတစ်ကြိမ်စားသည့်အချိန်အတွင်း မသေသေးဘဲ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ တရား ကို အားထုတ်ရလျှင် ကောင်းမည်ဟု နှလုံးသွင်းကြောင်း လျှောက်ထား၏။ စတုတ္ထရဟန်း က ဆွမ်းလေးလုပ် ငါးလုပ်စားနေချိန်အတွင်း မသေသေးဘဲ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ တရားကို အားထုတ်ရလျှင် ကောင်းမည်ဟု နှလုံးသွင်းကြောင်း လျှောက်ထား၏။ ဤလေးပါးလုံးကို မြတ်စွာဘုရားက ချီးမွမ်းတော်မမူပါ။ သေခြင်းတရားကို ခပ်နှေးနှေး နှလုံး သွင်းနေသည်ဟု ကဲ့ရဲ့တော်မူ၏။ ပဉ္စမရဟန်းသည်ကား ဆွမ်းတစ်လုပ် စားနေချိန်

အတွင်း မသေသေးဘဲ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ တရားကို အားထုတ်ရလျှင် ကောင်းမည်ဟု နှလုံးသွင်းကြောင်း လျှောက်ထား၏။ ဆဋ္ဌမရဟန်းက အသက်တစ်ရှူလောက် အားထုတ်ရလျှင် ကောင်းမည်ဟု နှလုံးသွင်းကြောင်း လျှောက်ထား၏။ ထိုရဟန်းနှစ်ပါးကို မြတ်စွာဘုရားက ဆွမ်းတစ်လုပ်စာအတွင်း အသက်တစ်ရှူတစ်ရှိုက် အတွင်း သေနိုင်သည်ဟု နှလုံးသွင်းမှ သေခြင်းတရားကို နီးနီးကပ်ကပ် နှလုံးသွင်းပြီး မမေ့မလျော့နေသည်မည်ကြောင်း ချီးမွမ်းတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်အလိုကျဖြစ်အောင် သေခြင်းတရားကို နီးကပ်နိုင်သမျှ နီးကပ်အောင် နှလုံးသွင်းပြီး ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ဖို့လိုပေ၏။

မရဏာနုဿတိ ဘာဝနာ ပွားများရန်

မရဏံ မေ ဘဝိဿတိ၊ ဥစ္ဆိဇ္ဇိဿတိ ဇီဝိတံ။

သောဟံ မရဏဓမ္မောမှိ၊ အနတိတောတိ မရဏံ။

“မုချရိုးရိုး၊ သေကြမျိုးတည့်၊ လူဘိုး နတ်ဘ၊ မိုးက ဗြဟ္မာ၊ မလွတ်ရာဘူး၊ လူရွာအရှိ၊ သက် ဇီဝိကား၊ အတိပရိတ္တ၊ လွန်နည်းလှ၏၊ တစ်ခဏတွက်၊ ထွက်-ဝင်သက်မျှ၊ မဆက်ရနိုး၊ ရေပွက်မျိုးတည်း၊ လိုစိုးမရ၊ မရဏ-ဟု၊ အနိစ္စတာ၊ လက္ခဏာဖြင့်၊ မကြာဖြုတ်ချည်း၊ ရှင်ရာနည်း၏၊ တံလည်းမြစ်လောင်း၊ တောင်ကျချောင်းသို့၊ ထောင်းထောင်းခဏ၊ ခန်းလွယ်စွရှင့်”

ဤသို့ အဖန်ဖန်အောက်မေ့လျှင် ဉာဏ်ထက်သူအား နိဝရဏကွာ၍ မရဏဿတိ အာရုံ မြဲ၍ ဥပစာရဈာန်ရ၏။ ဥပစာရဈာန်အခြေခံ၍ ဝိပဿနာဖြင့် မဂ်ဖိုလ်တက်နိုင်၏။

ဘုန်းကံကြီးမား၊ ခြွေရံများ၍၊ ခွန်အားပြည့်မတ်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်နှင့်၊ အတတ်ပညာ၊ ကြီးမြင့်ပါလည်း၊ သတ္တဝါအားလုံး၊ ကုန်အောင်ချိုး၊ နောက်ဆုံး သေရမည်တကား။

နုနယ်ရုပ်ဆင်း၊ ပျိုမြစ်ခြင်းကား၊ အိုခြင်း နောက်ဆုံးရှိပါတကား။

ရောဂါကင်းရှင်း၊ ကျန်းမာခြင်းကား၊ နာခြင်း နောက်ဆုံးရှိပါတကား။

ဝိညာဏ်ထင်လင်း၊ သက်ရှည်ခြင်းကား၊ သေခြင်း နောက်ဆုံးရှိပါတကား။

အငှားခန္ဓာ၊ ရ၍လာ၊ ကိုယ့်ဟာ မဟုတ်ပြီ၊ သုံး၍ဖြစ်တုန်း၊ တန်အောင်သုံး၊ အသုံးတည့် လှသည်၊ သေပြီးကာမှ၊ သုံးမရ၊ ဘဝ ရှုံးတတ်သည်။

နက်ဖြန်ဆိုတာ တနေ့တာသည်

ဒီကာလနောက် ညဉ့်မှောင်ရောက်၍

နောက်နေ့နံနက် အရုဏ်တက်မှ

ဆက်ဆက်ရောက်လာ ခရီးကြာ၏။

သို့ပါသော်လည်း မသဲကွဲသည်

ရောက်မြဲဌာန နောက်ဘဝကား

ခဏခရီး ရောက်ဖို့နီးသည်

ကွေးပြီးလက်ဆန့် မမီတည်း။

ငါသည် မုချ သေရမည်၊ အချိန်ပိုင်းသာ လိုတော့သည်၊ အသေ မဦးမီ ဉာဏ်ဦးအောင် ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို ကြိုးစား၍ ပွားများအားထုတ်မည်။

အရှင်ကုမာရ ကဿပ၏ မယ်တော်

ထိုအရှင် ကုမာရကဿပ အလောင်းအလျာ အမျိုးကောင်းသားနတ်သားသည် ဗုဒ္ဓန္တရ အသင်္ချေယျ တကပ်ပတ်လုံး အပါယ်သို့ မလားမရောက်ဘဲ လူနတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားလျက်

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော်ကာလဝယ် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် သူဌေးသမီး တဦး ၏ဝမ်း၌ ဖြစ်ပွားလာ၏။ အထူးအားဖြင့် ထိုသူဌေးသမီးသည် ပါရမီရင့်ပြီးသော အဆုံးစွန် ဘဝ၌တည်သူ (ပစ္ဆိမဘဝိက) ဖြစ်သောကြောင့် ငယ်ရွယ်စဉ် ကာလမှစ၍ လူ့ဘောင် လောက၌ မပျော်မွေ့ဘဲ ရှင်ရဟန်းပြုလိုသော စိတ်ဆန္ဒ အလွန်ပြင်းပြသည်ဖြစ်၍ မိခင်ဖခင်တို့အား တောင်းပန်သည်မှာ- “မိခင်ဖခင်တို့ ... သမီး၏ စိတ်မှာ လူ့ဘောင်လောက၌ မပျော်မွေ့ပါ။ သမီးကို မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရှင်ရဟန်း ပြုပေးကြပါတော့”လို့ တောင်းပန်လေ၏။ “ချစ်သမီးဘယ့်နှယ်ပြောတာလဲကွယ်။ ငါတို့မှာ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေကလဲ အများကြီးရှိနေတယ်။ သမီးကလဲ ဖေဖေ မေမေတို့ရဲ့ တဦးတည်း သော သမီး မဟုတ်ပါလားကွယ်။ သမီးကို ဖေဖေ မေမေတို့က ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ခွဲနိုင်ပါ့မလဲ။ ဒါကြောင့် သမီးကို ဖေဖေ မေမေတို့က ရှင်ရဟန်းပြုဘို့ရာ အခွင့်မပေးနိုင်ပါ ဘူး သမီးရယ်”လို့ ချောမော့၍ မိခင် ဖခင်တို့က တားမြစ်ကြလေသည်။

ထိုသူဌေးသမီးသည် ဤနည်းဖြင့် အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် တောင်းပန်ရှာလေသည်။ သို့သော်လည်း မိခင် ဖခင်တို့က ခွင့်မပြုဘဲ နောက်ဆုံး၌ သင့်လျော်သော သူဌေးသား တဦးနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြား ပေးလိုက်သဖြင့် အိမ်ထောင်ရှင်ဘဝသို့ ရောက်ရရှာလေ သည်။ ထိုအခါ၌ ထိုသူဌေးသမီးသည် မိမိခင်ပွန်းအား ရိုသေစွာပြုစု၍ ကျေနပ်လောက် သောအခါ ရဟန်းပြုရန် အခွင့်တောင်း၍ ဘိက္ခုနီမ၊ ပြုမည်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ခင်ပွန်းလင်ကို အိမ်ဦးနတ်ပမာ လင့်ဝတ္တရား ကျေပြန်စွာဖြင့် ရိုသေစွာ ပြုစုလုပ်ကျွေး လျက် ရှိလေသည်။ ထိုစဉ်အခါ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ နှစ်စဉ်ကျင်းပမြဲဖြစ်သော နက္ခတ်ပွဲ သဘင်ကြီး ခမ်းနားကြီးကျယ်စွာ ကျင်းပလျက်ရှိလေသည်။ ထိုပွဲသဘင်၌ မြို့သူမြို့သား အပေါင်းတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်ကို လှပအောင် အစွမ်းကုန် ဖီးလိမ်းပြင်ဆင်ကြလျက် လှည့်လည်သွားလာကာ ပျော်ပွဲခံကြလေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုသူဌေးသမီးသည်ကား သူ၏ကိုယ်ကို ဖီးလိမ်း ပြင်ဆင်ခြင်းမရှိဘဲ ပကတိ အသွင်ရိုးရိုးကလေးဖြင့်သာ နေလျက် ရှိလေသည်။

ထိုအခါသူ၏ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ သူဌေးသားက “ရှင်မရေ ... တမြို့လုံးကလူတွေဖြင့်ယင်
ဖီးလိမ်းပြင်ဆင်ပြီးတော့ နက္ခတ်သဘင်ပွဲကို ဆင်နွဲ့ပြီး ပျော်ရွှင်နေကြတယ်ကွဲ့။ မင်းမှာ
တော့ မဖီးမလိမ်း မပြင်မဆင်ဘဲ အဖွားအိုကြီးများလိုဘဲ နေသကိုးကွဲ့။ သူများလို ဖီးလိမ်း
ပြင်ဆင်ပါဦး တော့လား”လို့ ပြောလေသည်။ “အရှင်သားရေ ... ကျမစိတ်ထဲမှာ ဖြစ်နေ
တာကို ဖွင့်ပြီးပြောပါရစေ၊ ဟောဒီ ကျမရဲ့ကိုယ်ကြီးဟာ ဆံပင်၊ အမွှေး၊ ခြေသည်း
လက်သည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ နှပ်၊ တံတွေး
အစရှိတဲ့ အပုပ်တွေနဲ့ ပြည့်နေတဲ့ အပုပ်ကောင်ကြီးပါရှင်၊ ဒီအပုပ်ကောင်ကြီးကို ဖီးလိမ်း
ပြင်ဆင်ပြီး အလှအပ ချယ်သနေလို့ကော ဘာအကျိုးရှိဦးမှာတဲ့လဲ၊ ထူးဦးမှာတဲ့လား။ ဒီ
ကိုယ်ကောင်ကြီးဟာလေ အလှအပ ပြင်ဆင်ချယ်သရအောင်လို့ နတ်တွေက ဖန်ဆင်း
ထားတာလဲ မဟုတ်ဘူးရှင်၊ ပြီးတော့ ဗြဟ္မာမင်းကြီးက ဖန်ဆင်းထားတာလဲ မဟုတ်ဘူး
ရှင်၊ ဒီကိုယ်ဟာ ရွှေဖြင့်ပြီးတဲ့ ရွှေကိုယ်လဲ မဟုတ်ဘူးရှင်၊ ပတ္တမြားနဲ့ပြီးတဲ့ ပတ္တမြားကိုယ်
လဲ မဟုတ်ဘူးရှင်၊ မွှေးကြိုင်သင်းပျံ့လှတဲ့ စန္ဒကူးနံ့သာနဲ့ပြီးတဲ့ နံ့သာတုံး ကိုယ်လဲ
မဟုတ်ဘူးရှင်၊ ပုဏ္ဏရိတ်ကြာ၊ ကုမုဒြာကြာတိုက်ခန်းမှ မွှေးဖွားလာတဲ့ သန္ဓေသူလဲ
မဟုတ်ဘူးရှင်။ အမှန်ကတော့ အင်မတန် ပုပ်ညှိတဲ့ အမိဝမ်းထဲမှ ဖြစ်လာတဲ့ ကိုယ်သာ
ဖြစ်ပါတယ်၊ ပြီးတော့ မိဘနှစ်ပါးတို့ရဲ့ သုတ်သွေး အညစ်အကြေးကဖြစ်လာတဲ့ ကိုယ်ကြီး
ဖြစ်ပါတယ်။ ရောဂါအမျိုးမျိုးတွေရဲ့ ဖြစ်ပေါ်ရာ ရောဂါအိုးကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ သူတပါးတို့ရဲ့
နှိပ်စက်မှု (ကမ္မကရဏ)တွေကို ခံရတဲ့ ကိုယ်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အတွင်းကလဲ အပုပ်တွေနဲ့
ပြည့်နေပြီးတော့ အပြင်ကိုလဲ အမြဲတမ်း ယိုစီးထွက်နေတဲ့ ကိုယ်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ပိုး
အမျိုးမျိုးတို့ရဲ့ နေရာအိမ်ကြီးလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ သင်းချိုင်းကို ရောက်ရမဲ့
ကိုယ်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ သေခြင်းလျှင် အဆုံးရှိတဲ့ ကိုယ်ကြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့
အရှင်သားရယ် ဒီအသုဘကောင်ကြီးကို ဖီးလိမ်းပြင်ဆင်နေလို့ကော ဘာအကျိုး ရှိဦးမှာ
လဲ။ ဒီကိုယ်ကြီးကို ဖီးလိမ်းပြင်ဆင်တာဟာ မစင်အိုးကြီးကို အပြင်ဘက်က ပန်းချီဆေး
ရေးပြီး အလှအပ ပြုပြင်တာနဲ့ တူနေမှာပါဘဲ”လို့ သူဌေးသမီးက ပြန်ပြောသည်။

ထိုစကားကို ကြားရတော့ သူဌေးသားက “ရှင်မရေ ... မင့်စိတ်ထဲမှာ ဒီကိုယ်ကြီးရဲ့ အပြစ်တွေကို ဒါလောက်တောင် မြင်နေယင် ရှင်ရဟန်းပြုပါတော့လားကွယ်၊ ဘာကြောင့် ရှင်ရဟန်း မပြုပါသလဲ”လို့ ပြော၏။ “အရှင်သားရယ် ... ကျမ ရှင်ရဟန်းပြုချင်နေတာ ကတော့ ကြာလှပါပြီ။ အခွင့်ရယင် ဒီကနေ့ဘဲ ရှင်ရဟန်း ပြုချင်ပါတယ်”။ “ကောင်းပြီ၊ ဒါဖြင့် မင့်သဘော အတိုင်းဘဲ ရှင်ရဟန်းပြုရစေမယ်”လို့ ပြောဆိုပြီး သူဌေးသားက ကြီးစွာသော အလှူပွဲသဘင်ကို ဆင်ယင်ကျင်းပကာ အကြီးအကျယ် ပူဇော်ခြင်းကိုလဲ ပြုပြီးတော့ များစွာသောအခြေအရံ အခမ်းအနားနှင့်တကွ ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့ ပို့ဆောင် ပြီး ရှင်ရဟန်းပြုစေပါသည်။ ထိုသူဌေးသမီးသည် ရှင်ရဟန်း အဖြစ်ကိုရပြီး အကြံအစည် အောင်မြင်တဲ့အတွက် အလွန် ဝမ်းသာ ရွှင်ပျဖြစ်ပြီး နေပေသည်။

ရက်လအနည်းငယ်ကြာသောအခါ လူ့ဘဝကပါလာခဲ့သော ကိုယ်ဝန်ကရင့်ကျက်လာသည့် အတွက် ထိုသူဌေးသမီး ဘိက္ခုနီမလေး၏ မျက်စိမျက်နှာ ဣန္ဒြေတွေက အခြေအနေ တမျိုးဖြစ်လာလေသည်။ ခြေဖမိုး လက်ဖမိုး ကလေးတွေကလည်း ဖောင်းကြွလာသည်။ ဝမ်းဗိုက်ကလည်း မို့မို့ မောက်မောက် ဖြစ်လာသည်။ ထိုအခါ သီတင်းသုံးဘော် ဘိက္ခုနီမ တွေက “အရှင်မ သင့်ကိုယ်အခြေအနေက ကိုယ်ဝန်ရှိတာနဲ့ တူနေပါလား၊ ဘာကြောင့် ဒီလို ဖြစ်လာတာလဲ”လို့ စုံစမ်းမေးမြန်းကြလေသည်။ “အရှင်မတို့ ဘုရား ... ဘာကြောင့် ဒီလိုဖြစ်လာတယ်ဆိုတာကို တပည့်တော်မတော့ မသိပါဘုရား၊ ဒါပေမဲ့ တပည့်တော်မရဲ့ သီလကတော့ ပြည့်စုံစင်ကြယ်နေပါတယ် ဘုရား”လို့ သေဌေးသမီး ဘိက္ခုနီမကလေးက စိတ်အားငယ်စွာနှင့် ပြောရှာလေသည်။

ထိုဘိက္ခုနီမတွေက အရှင်ဒေဝဒတ်၏ သြဝါဒခံတွေဖြစ်သည့်အတွက် ထိုအမှုကို အရှင် ဒေဝဒတ်အား လျှောက်ထား တင်ပြကြလေသည်။ “အရှင်ကြီး ဒေဝဒတ်ဘုရား ... ဟောဒီ အမျိုးသမီးကလေးဟာ သဒ္ဓါတရား ကောင်းမွန်စွာနဲ့ ခင်ပွန်းလင်ကို တောင်းပန်ပြီး ခဲခဲ ယဉ်းယဉ်းနဲ့ ရှင်ရဟန်းပြုခဲ့ရရှာပါတယ်ဘုရား။ ဒါပေမယ်လို့ ယခုတော့ သူ့မှာ ကိုယ်ဝန်ရှိ

ပုံ ရနေပါတယ်ဘုရား။ တပည့်တော်မတို့တော့ ဒီအမျိုးသမီးရဲ့ ကိုယ်ဝန်ဟာ လူ့ဘဝတုန်းက ရခဲ့လေသလား၊ ရှင်ရဟန်း ဖြစ်ပြီးမှ ရလေသလားဆိုတာ မသိကြပါ ဘုရား။ အဲဒါကို ဘယ်နှယ်စီမံရပါမလဲ ဘုရား”လို့ လျှောက်ထား တင်ပြကြသည်။

ထိုအခါ အရှင်ဒေဝဒတ်သည် မိမိကိုယ်တိုင်က အဖြစ်မှန်ကိုလည်းမသိ၊ သည်းခံခြင်း ချမ်းသာစေလိုခြင်း သနားခြင်းကလည်း မရှိသောကြောင့် ဤသို့ဆင်ခြင်လေ၏။ “အင်းခက်တာဘဲ၊ ဒီဘိက္ခုနီမကလေးကို ဒီအတိုင်း လက်ခံထားယင်တော့ ဒေဝဒတ်ရဲ့ ဂိုဏ်းက ဘိက္ခုနီမတွေမှာ ကိုယ်ဝန်ရှိတယ်၊ ဂိုဏ်းဆရာကြီး အရှင်ဒေဝဒတ်ကလဲ သိလျက်သားနဲ့ ကိုယ်ဝန်ရှိတဲ့ ဘိက္ခုနီမကို လက်ခံထားတယ်လို့ အများတကာတွေက ကဲ့ရဲ့ကြတော့မှာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီဘိက္ခုနီမလေးကို အမြန်နှင်ထုတ်မှတော်မှာပဲ” လို့ ကြံပြီး အရှင်ဒေဝဒတ်က မစူးစမ်းမဆင်ခြင်တော့ဘဲ “မြန်မြန်သာ နှင်ထုတ်လိုက်ကြပေတော့”လို့ တချက်လွတ် အမိန့်ချလိုက်လေ၏။

ထိုအခါ ဘိက္ခုနီမကလေးက ဆရာထေရီမကြီးတွေကို “အရှင်မကြီးတို့ဘုရား ... တပည့်တော်မဟာ အရှင်ဒေဝဒတ်၏ သာသနာမှာ ရှင်ရဟန်းပြုတာ မဟုတ်ပါဘုရား၊ အမှန်ကတော့ လောက၌ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သာသနာတော်မှာ ရှင်ရဟန်းပြုခဲ့တာပါ ဘုရား။ အလွန်ခဲယဉ်းစွာနဲ့ရလာတဲ့ ဒီရှင်ရဟန်းဘဝကို တပည့်တော်မ အဆုံးရှုံး မခံနိုင်ပါဘုရား။ ဒါကြောင့် တပည့်တော်မကို မြတ်စွာဘုရားထံ ပို့ပေးတော်မူကြပါဘုရား”လို့ လျှောက်ထားတောင်းပန်ရှာ၏။ ထိုအခါ သီတင်းသုံးဘော်တွေက ထိုဘိက္ခုနီမလေးကို ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ၄၅-ယူဇနာ ဝေးကွာသော သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော် မြတ်စွာဘုရားထံတော်သို့ ပို့ဆောင်ကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား အကြောင်းစုံကို လျှောက်ထားကြလေ၏။

ပရိသုဒ္ဓ အဆုံးအဖြတ်ပေးခြင်း

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ထိုသူဌေးသမီး ဘိက္ခုနီမမှာ လူ့ဘဝတုန်းက ရခဲ့သည့် ကိုယ်ဝန်ဖြစ်ကြောင်းကို သိတော်မူသော်လည်း တိတ္ထိတွေမှစ၍ အများသောလူထုတွေမှာ ယုံမှားသံသယ ကင်းရှင်းစေရန်အလို့ငှာ ကိုယ်တော်တိုင် ဆုံးဖြတ်တော်မမူဘဲ ပဿေနဒီ ကောသလ မင်းကြီး၊ အနာထပိဏ် သေဋ္ဌေးကြီး၊ စူဠအနာထပိဏ် သေဋ္ဌေး၊ ဝိသာခါ ဒါယိကာမကြီးနှင့်တကွ ထင်ရှားသော အခြားလူကြီးလူကောင်းတို့ကိုလည်း စည်းဝေး စေပြီးလျှင် ပရိသတ်လေးပါးအလယ်မှာ အရှင်ဥပါလိမထေရ်အား စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်စေ တော်မူ၏။ ထိုအခါ အရှင်ဥပါလိမထေရ်သည်လည်း ပရိသတ်လေးပါးအလယ်တွင် မိမိအတွက် ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်တော်မူပြီးလျှင် မိမိ၏ရှေ့မှာ ဝိသာခါ ဒါယိကာမ ကြီးကိုခေါ်၍ ထိုအမှုကို စစ်ဆေးစေ၏။ ဝိသာခါ ဒါယိကာမကြီးသည် ကန့်လန့်ကာများ ကို ကာစေပြီးလျှင် ကန့်လန့်ကာအတွင်း၌ ဘိက္ခုနီမကလေး၏ လက်၊ ခြေ၊ ချက်၊ ဝမ်းဗိုက် အစရှိသည်တို့ကို ကြည့်ရှုပြီး လ၊ ရက်တို့ကို ချင့်တွက်ညှိနှိုင်း ကြည့်သော အားဖြင့် လူ့ဘဝတုန်းက ရခဲ့သည့် ကိုယ်ဝန်ဖြစ်ကြောင်း မှန်ကန်စွာ သိရသဖြင့် အရှင်ဥပါလိ မထေရ်အား အကြောင်းစုံကို ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေသည်။ ထိုအခါ အရှင်ဥပါလိမထေရ်က ပရိသတ်လေးပါးအလယ်တွင် ထိုဘိက္ခုနီမကလေးကို သီလ စင်ကြယ် သန့်ရှင်းသည့် ပရိသုဒ္ဓဖြစ်ကြောင်း အဆုံးအဖြတ် ပေးတော်မူလိုက်လေသည်။ ထိုဘိက္ခုနီမကလေးသည် နောက်ကာလ ကိုယ်ဝန်ရင့်သည့်အချိန်၌ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာ ဘုရား လက်ထက်တော်က တောင်းခဲ့သည့် ဆုထူး ပါရမီနှင့်ပြည့်စုံ၍ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမား သော သားရတနာကို ဖွားမြင်လေသည်။

ကုမာရကဿပ အမည်ရပုံ

တနေ့သောအခါ ပဿေနဒီကောသလမင်းကြီးသည် ဘိက္ခုနီမကျောင်းတိုက်အနီးမှ ဖြတ် သန်းသွားခိုက်မှာ ကလေးငိုသံကြားရ၍ အမတ်တို့ကို မေးတော်မူ၏။ အမတ်တို့ကလည်း

ထိုအကြောင်းကို သိပြီးဖြစ်၍ “အရှင်မင်းကြီး ... ဟိုတော်တော်ဆီတုန်းက ပရိသုဒ္ဓ အဆုံး အဖြတ်ပေးထားတဲ့ ဘိက္ခုနီမ ကလေးဟာ သားယောကျာ်းကလေး တပါးဖွားမြင်ပါတယ်။ အဲဒီသူငယ်ကလေး ရဲ့ ငိုသံ ဖြစ်ပါတယ်”လို့ သံတော်ဦးတင်ကြ၏။

ထိုအခါ မင်းကြီးက “ဘိက္ခုနီမမှာ ကလေးကိုလဲ ပြုစုရ၊ ဆွမ်းခံလဲ သွားရနဲ့ အလွန် ဒုက္ခများမယ်ဆိုတာကို မျှော်တွေးပြီး ထိုကလေးကို မိခင်ဘိက္ခုနီမထံမှ တောင်းယူစေ ခဲ့ပြီးလျှင် နန်းတော်တွင်းမှာဘဲ ကျွေးမွေး စောင့်ရှောက်ရန် အထိန်းတော်တို့အား အပ်နှင်း လိုက်၏။ ထိုသူငယ်ကလေးရဲ့ အမည်ကို မူလရင်းက ကဿပလို့ ခေါ်ပါသည်။ ယခု ပြောခဲ့သည့်အတိုင်း ဘုရင်မင်းမြတ်က မွေးမြူတော်မူသည့်အတွက် ‘ကုမာရ’ ဆိုသည့် ဝိသေသနနှင့် တကွ ‘ကုမာရ ကဿပ’ လို့ ခေါ်ကြပါသည်။

ထိုသူငယ်သည် ခုနစ်နှစ်အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ ရှင်သာမဏေ ပြုပြီး အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်သောအခါ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ပေသည်။ ရဟန်းဖြစ်ပြီး သော အခါ၌လည်း အရှင်ကုမာရ ကဿပမထေရ် လို့ ခေါ်ကြလေသည်။ ဤအရှင်ကုမာရ ကဿပမထေရ်သည် ဤဝိဇ္ဇာသုတ်တရားတော်၌ ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို ပွားများ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မူပေသည်။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၍ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးသည့်နောက် ဆန်းကြယ်သော တရားစကားကို ဟောကြား တော်မူတတ်သည့်အတွက် မြတ်စွာဘုရားက ဧတဒဂ်ဘွဲ့ထူးဖြင့် ချီးကျူးခြင်းကိုလည်း ခံယူရရှိတော်မူပေသည်။

မယ်တော်လဲ ရဟန္တာဖြစ်ပုံ

အရှင် ကုမာရကဿပမထေရ်၏ မယ်တော်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီမမှာမူကား သားနဲ့ကွဲကွာရ သည့် နေ့မှစ၍ သောကပရိဒေဝ မီးတောက်လောင်လျက် ရှိနေခဲ့လေရာ တနေ့သော အခါ၌ ဆွမ်းခံကြွနေစဉ် အရှင်ကုမာရ ကဿပမထေရ်ကို တွေ့မြင်၍ “ချစ်သား ချစ်သား” ဟု ဟစ်အော်လျက် အရှင်ကုမာရ ကဿပမထေရ်၏ နောက်သို့အပြေးအလွှား လိုက်သွား

ပြီးလျှင် မထေရ်၏ သင်္ကန်းကို ဆွဲကိုင်လေသည်။ ထိုအခါ အရှင်ကုမာရကဿပ မထေရ်သည် “အကယ်၍ ငါ့ထံမှ ချိုသာသောစကားကို ကြားရလျှင် မယ်တော်သည် သံယောဇဉ်ကြိုးဖွဲ့တွယ်လျက် အကျိုးမဲ့ ဖြစ်သွားရှာလိမ့်မည်”ဟု နှလုံးသွင်းပြီးလျှင် “ဘာလုပ်နေသလဲ အမယ်ကြီး ... ချစ်ခင်ခြင်း ကလေးကိုမျှ ယခုထက်ထိ မဖြတ်နိုင်ဘဲ ရှိနေသေးသလား”လို့ ခပ်ထန်ထန်ပြောဆိုလိုက်လေ၏။ ထိုအခါ မယ်တော်ဘိက္ခုနီမမှာ ထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂကို ရ၍ သားဟူသောချစ်ခြင်းကို ပယ်ဖြတ်ပြီးလျှင် တရားနှလုံးသွင်းအားထုတ်နိုင်သဖြင့် ထိုနေ့၌ပင်လျှင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်သွားလေသတည်း။

မှတ်ချက် ။ ။ ဘဝဟူသည် မသိသူတို့၏ ပျော်စရာ စားကျက်တည်း။

မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားပုံ

နောက်တနေ့တွင် အရှင် ကုမာရကဿပသည် မြတ်စွာဘုရားအား ထိုအကြောင်းစုံကို လျှောက်ထားကာ ပြဿနာ၏အဖြေကို မေးလေသော် မြတ်စွာဘုရားက အောက်ပါအတိုင်း ဖြေကြားတော်မူခဲ့လေ၏။

ရဟန်း “တောင်ပို့”ဟူသော ဤအမည်သည် အမိအဖတို့၏ သုက်သွေးကြောင့်ဖြစ်သော၊ ထမင်း မုယောမုန့်တို့ကြောင့် ကြီးပွားသော၊ မမြဲခြင်း ပွတ်သပ်ပေးရခြင်း ဆုပ်နယ်ပေးရခြင်း ပြိုကွဲခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသော၊ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ဤကိုယ်၏အမည်တည်း။

ရဟန်း နေ့အခါတွင်ပြုထားသောအမှုကို အာရုံပြု၍ ည၌ ကြံစည်၏။ စဉ်းစား၏။ ဤကြံစည်စဉ်းစားခြင်းသည် ည၌ အခိုးလွတ်ခြင်းတည်း။

ရဟန်း ညအခါတွင် ကြံစည်စဉ်းစား၍ နေ့တွင် အမှုတို့ကို ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အားဖြင့် အားထုတ်၏။ ဤအားထုတ်ခြင်းသည် နေ့၌တောက်ပခြင်းတည်း။

ရဟန်း “ဗြာဟ္မဏ=ပုဏ္ဏား”ဟူသော ဤအမည်သည် ကိလေသာရန်သူကို ပယ်သတ်ပြီး သော, တရားအားလုံးကို အလိုလို ကိုယ်တိုင် မှန်ကန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ၏အမည်တည်း။ “ပညာရှိ” ဟူသော ဤအမည်သည် ကျင့်ဆဲ(သေက္ခ)ရဟန်း၏ အမည် တည်း။ “ဓား လက်နက်” ဟူသော ဤအမည်သည် အရိယာမဂ်ပညာ၏ အမည်တည်း။ “အဆင့်ဆင့်တူးခြင်း” ဟူသော ဤအမည်သည် လုံ့လအားထုတ်ခြင်း၏ အမည်တည်း။ တံခါးကျင်(မင်းတုပ်)”ဟူသော ဤအမည်သည် မသိမှု အဝိဇ္ဇာ၏ အမည်တည်း။ “ဖား” ဟူသော ဤအမည်သည် အားကြီးသောအမျက်ထွက်ခြင်း၏ အမည်တည်း။ “လမ်းနှစ်ခွ” ဟူသော ဤအမည်သည် တွေးတောယုံမှားခြင်း၏ အမည်တည်း။

“ဆပ်ပြာ ရေစစ်” ဟူသော ဤအမည်သည် ကာမ၌လိုချင်ခြင်းဟူသော အပိတ်အပင်, ပျက်စီးစေလိုမှုဟူသော အပိတ်အပင်, ထိုင်းမှိုင်းခြင်းဟူသော အပိတ်အပင်, ပျံ့လွင့်ခြင်း နောင်တရခြင်းဟူသော အပိတ်အပင်, တွေးတောယုံမှားခြင်းဟူသော အပိတ်အပင်, ဤ အပိတ်အပင် ငါးမျိုးတို့၏ အမည်တည်း။

“လိပ်” ဟူသော ဤအမည်သည် ရုပ်ဟူသော စွဲယူအပ်သော ခန္ဓာ၊ ခံစားခြင်းဟူသော စွဲယူ အပ်သော ခန္ဓာ၊ မှတ်သားခြင်းဟူသော စွဲယူအပ်သော ခန္ဓာ၊ ပြုပြင်စီရင်မှုဟူသော စွဲယူအပ်သော ခန္ဓာ၊ အထူးသိမှုဟူသော စွဲယူအပ်သော ခန္ဓာ၊ ဤ စွဲယူအပ်သော ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၏ အမည်တည်း။

“သံလျက်နှင့် စဉ်းတီးတုံး”ဟူသော ဤအမည်သည် အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ်သော စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တတ်ကုန်သော ချစ်ခင်အပ်သော သဘောရှိကုန်သော ကာမရာဂဖြင့် တပ်မက်အပ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် အထူးသိအပ်ကုန်သော အဆင်း၊ သောတ ဝိညာဏ်ဖြင့် အထူးသိအပ်ကုန်သော အသံ၊ ဃာနဝိညာဏ်ဖြင့် အထူးသိအပ်ကုန်သော အနံ့၊ ဇိဝှာဝိညာဏ်ဖြင့် အထူးသိအပ်ကုန်သော အရသာ၊ ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် အထူး သိအပ်ကုန်သော အတွေ့အထိဟူကုန်သော ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့၏ အမည်တည်း။

“သားတစ်” ဟူသော ဤအမည်သည် နှစ်သက်တပ်စွန်းခြင်း ‘နန္ဒီရာဂ’၏အမည်တည်း။
“နဂါး” ဟူသော ဤအမည်သည် ရဟန္တာရဟန်း၏ အမည်တည်း။

အဖြေဆောင်ပုဒ်များ

(၁) တောင်ပို့ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ။

ဤရုပ်ကိုယ်ကြီးပဲ။

(၂) မီးခိုးဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ။

ညမှာကြံတွေးနေတာပဲ။

(၃) မီးလျှံဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ။

နေ့ခင်းကျတော့ ပြုတာပဲ။

(၄) ဆရာဆိုတာ ဘယ်သူလဲ။

ငါတို့မြတ်စွာဘုရားပဲ။

(၅) တပည့်ဆိုတာ ဘယ်သူလဲ။

ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီပဲ။

(၆) ပေါက်တူးဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ။

မှတ်သိနေတဲ့ ပညာပဲ။

(၇) တူးတယ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ။

ကြောင့်ကြစိုက်တဲ့ လုံ့လပဲ။

(၈) မင်းတုပ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ။

ရှုမှတ်နည်းကို မသိတာပဲ။

(၉) ဖားပြုဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ။

စိတ်ဆိုးတတ်တဲ့ ဒေါသပဲ။

(၁၀) လမ်းခွဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ။

ဝေဖန်စဉ်းစား ယုံမှားပဲ။

(၁၁) ရေစစ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ။

နီဝရဏငါးပါးတရားပဲ။

(၁၂) လိပ်ညစ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ။

ခန္ဓာငါးပါးတရားပဲ။

(၁၃) စဉ်းတီးဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ။

ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်ပဲ။

(၁၄) သားတစ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ။

နှစ်သက်တပ်စွဲ ရာဂပဲ။

(၁၅) နဂါးဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ။

အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာပဲ။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ဟောကြားတော်မူ၏။ အရှင်ကုမာရကဿပသည် မြတ်စွာ
ဘုရား ဟောတော်မူသောတရားကို နှစ်ခြိုက်ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူလေ၏။